

Overweging

Een aantal jaren geleden bracht ik mijn sabbatverlof door in Israel. Ik verbleef o.a. een week in een klein klooster boven op een berg bij het meer van Galilea.

Het was daar na de zesdaagse oorlog gesticht door een Nederlandse pater Jacob Willebrands.

Met zijn zeer open houding tegenover iedereen in zijn omgeving, joden zowel als moslims, had hij warme contacten met de dorpsbewoners onder aan de berg.

Toen er op een dag een meisje uit een moslimfamilie trouwde, was hij uitgenodigd en ik mocht mee.

De gasten zaten aan het eind van de middag op het erf van de vader van de bruid bijeen in feeststemming, in afwachting van de bruid.

Heel bijzonder was dat Jacob en ik alvast werden uitgenodigd in het huis van de bruid.

Daar zat ze, mooi opgemaakt en tussen allemaal vrouwelijke familie, gespannen te wachten op de komst van de bruidegom.

Haar vader en zijn broer dribbelden nerveus heen en weer en een van de broertjes van de bruid werd erop uit gestuurd om blikjes bier in te slaan, voor de pater en mij.

Natuurlijk dronken de broers ook zelf mee, maar de deur werd zorgvuldig op slot gehouden, want alcohol drinken is natuurlijk verboden voor moslims.

Dit voorval maakt enigszins invoelbaar hoe belangrijk in het Oosten de gebruiken rond de bruiloft zijn.

We krijgen er gevoel voor dat rond de komst van de bruidegom de spanning wordt opgebouwd.

Zeker als we beseffen dat in de parabel van Jezus de bruidegom niet de eerste de beste is, maar dat Hij het zelf is.

En de bruiloft, dat is de vereniging van Hem als bruidegom, met zijn bruid, dat zijn wij zijn gemeente.

In de tijd van Matteüs verwachtte men nog Zijn terugkomst op korte termijn, al was de spanning al wat weg geëbd in vergelijking met de eerste jaren.

En voor Matteüs moet die spanning en gerichtheid op de wederkomst wel in stand blijven en mag niet verslappen!

In de parabel is dat ook het conflict tussen de bruidsmeisjes: zij die uitzien en verwachten, en zij die het wel best vinden en voor de vorm meedoen.

Wij staan er soms naar te kijken met de vraag: konden ze dan de beschikbare olie niet delen, dan heeft ieder wat.

Maar zo mis je precies de pointe.

In het oude oosten moest je er rekening mee houden dat het wel even kon duren voor de bruidegom komt: er moet immers zorgvuldig en soms langdurig onderhandeld worden met de verwanten van de bruid over de bruidschat, het afdingen kon uren in beslag nemen.

En uiteindelijk kan dan de bruidegom met zijn vrienden de bruid ophalen en dan in een feestelijke stoet naar het vaderhuis van de bruidegom trekken, waar het nachtelijke feest plaatsvindt.

En voor dat feest dienen de lampen, of eigenlijk de fakkels.

Die moeten de hele nacht blijven branden, en daarvoor dient ieder meisje naast een brandende fakkel ook voldoende brandstof te hebben om telkens in te dompelen en voor nieuw licht te zorgen.

De vijf dwaze meisjes zijn natuurlijk wel op de hoogte van dit gebruik en wat je moet meenemen, Ze zijn niet dom of vergeetachtig, ze zijn gewoon nalatig geweest, ze hebben zich niet goed voorbereid.

Ze denken misschien: het loopt zo'n vaart niet, hij komt toch wel zo.

Dus eigenlijk net als christenen die niet meer zo gespannen de komst van de Heer afwachten en niet klaar zijn, geen rekening meer houden met zijn naderende komst.

Je moet klaar zijn als het Rijk Gods zich aandient en klaar om het te ontvangen.

De parabel houdt ook ons voor: wees er klaar voor, zorg dat je genoeg brandstof hebt.

Zorg dat je liefde en aandacht voor medemensen, voor de bruidegom in stand blijft, richt niet al je aandacht op de dagelijkse zorgen, maar kijk verder.

Leef je bij de waan van de dag: dat noemt de bijbel dwaasheid, niet voorbereid zijn, zoals de vijf dwaze meisjes.

En daarom kunnen de vijf andere meisjes ook niet delen.

Materiële zaken kun je delen, kennis en ervaring ook.

Maar wijsheid en aandacht hebben ook? Je hebt het of je hebt het niet. Je voorbereiden op de toekomst? Sommige dingen kun je daarvan delen of aan anderen overlaten.

Maar innerlijke bereidheid en ontvankelijkheid: dat is helemaal van jezelf, daar moet jezelf de ruimte voor scheppen.

Het boek Wijsheid vertelt er ons meer over: let maar op de woorden waarmee zij spreekt.

Het gaat niet over bezitten, over najagen, je inspannen, je best doen, even snel en efficiënt je eigen maken.
Er staat een heel ander soort woorden: schitteren, stralen, liefhebben, zoeken en vinden, verlangen, vrij zijn.
Het tekent de houding van een wijs mens.
Het straalt ten diepste openheid en ontvankelijkheid uit.
Door het leven lief te hebben en het niet naar je hand te zetten, door een open mens te zijn, krijgt je deel aan die goddelijke gave.
Bij de vijf wijze meisjes uit het zicht in gerichtheid op de bruidegom.
Ze zijn wakker van hart, alert en gespannen op wat komt.
Matteüs noemt het waakzaamheid.
Het is een kwaliteit van het hart, dat je Hem wilt herkennen, hoe hij ook komt, in welke gedaante ook vermomd.
Want hij kan komen in vreugde en in verdriet, in gezondheid en ziekte, in armoede en rijkdom.
Hij kan komen in een mens, die je hulp nodig heeft.
En in een situatie, die een moedige daad van je vraagt.
En die alertheid en gezindheid vraagt Matteüs van ons, Vandaag en de komende zondagen, in de laatste passage van zijn Evangelie voor het Lijden.
Dat ze ons wakker mogen maken en houden.

Wijsheid 6,12-16

- 12 Schitterend en onvergankelijk is de wijsheid.
Ze laat zich gemakkelijk zien aan wie haar liefheeft,
ze laat zich vinden door wie haar zoekt;
- 13 wie naar haar verlangt leert haar dadelijk kennen.
- 14 Wie voor zonsopgang opstaat
om haar te zoeken, wordt niet moe:
hij vindt haar pal voor zijn deur.
- 15 Een mens kan zijn verstand niet beter gebruiken
dan door aan haar te denken.
Wie om haar wakker ligt
zal spoedig vrij van zorgen zijn.
- 16 De wijsheid is op zoek naar mensen
die haar waard zijn, ze treedt hun welwillend tegemoet en
vertoont zich aan hen in elke gedachte.